

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., v právní věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost: X a X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2024, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2024, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobce v podané žalobě uvádí, že žalovaný v předchozím řízení porušil § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s. ř.“).

3. Domnívá se, že mu na území Ruské federace hrozí pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Žil v X do roku X a veřejně neprojevoval své politické názory proti Putinovu režimu kvůli odůvodněnému strachu z pronásledování. Svou činnost pro ruské opoziční politiky tajil před veřejností. V roce X začalo Rusko vydávat v X ruské cestovní doklady a žalobce jej přijal ze strachu z konfliktu s tamními správními orgány, sám o něj aktivně nežádal, byl mu doručen příkaz k jeho převzetí. Jeho jméno a příjmení je v něm napsáno chybně. Pokud by si o cestovní doklad sám aktivně žádal, neuvedl by své jméno a příjmení s pravopisnou chybou. Žalovaný v napadeném rozhodnutí navzdory jakémukoli reálnému skutkovému zjištění opakovaně tvrdí, že žalobce o ruské občanství sám aktivně žádal, čímž došlo k porušení § 3 s. ř.
4. Žalobce opustil Rusko dne X s X. X., spolumajitelem profilu na sociálních sítích „X“, po více než měsíci výhružných zpráv a telefonátů kvůli politickým výrokům na tomto profilu a kvůli žalobcově spolupráci s Putinovým kritikem X. X. Po odjezdu z Ruska začal vyjadřovat své politické názory veřejně a byl na něj podán podnět adresovaný Centru pro boj s extremismem Ministerstva vnitra Ruské federace, které jej postoupilo Federální službě pro dozor v oblasti telekomunikací, informačních technologií a masmédií (Roskomnadzor) a moskevské prokuratuře kvůli možnému zahájení trestního stíhání za trestné činy zapojení jiných osob do spáchání trestného činu teroristického charakteru nebo jiná podpora jeho spáchání podle čl. 205.1 a vlastizrady podle čl. 275 trestního zákoníku Ruské federace.
5. Dále žalobce uvádí, že je spolumajitelem veřejných účtů „X“ na Instagramu, TikToku a YouTube, které v součtu mají přes sto tisíc sledujících a přes milion zhlédnutí a na kterých zveřejňuje nadabované filmy a seriály, do kterých vkládá politickou kritiku. Na svém osobním profilu na Instagramu zmiňuje, že je spolumajitelem „X“, což také vědí někteří jeho známí a opakovaně s jeho činností vyjádřili nesouhlas. Nadabované filmy a seriály na YouTube obsahují titulky s žalobcovým jménem a příjmením. Všechna oficiální média v Rusku ovládá Kreml a sociální sítě jsou jediným prostředkem pro veřejné vyjádření nesouhlasu s režimem. Trestní perzekuce se kromě novinářů týká i bloggerů aktivních na sociálních sítích, např. X. X. byl za svou činnost na YouTube odsouzen k 8,5 letům vězení. Žalobce má z těchto důvodů strach pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož je občanem. Tvrdí perzekuce novinářů a bloggerů kritizujících Putinův režim je uváděna ve veřejných zdrojích a žalovaný porušil § 50 odst. 2, 3 a 4 s. ř. tím, že ji nedohledal a nezohlednil.
6. Žalobce od dubna 2020 do současnosti překládá do ruštiny rozhovory X. X. a jeho spolupracovníka X. X. poskytnuté zahraničním médiím, které následně X. X. zveřejňuje na YouTube. Překládáním rozhovorů žalobce zpřístupňuje ruské veřejnosti opoziční politické názory, které by v ruských médiích podléhaly cenzuře, proto má odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Žalobce porušil § 2 odst. 1 s. ř., když rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu.
7. Dále žalobce namítá, že se žalovaný nezabýval otázkou, zda mu v případě návratu do Ruska nehrozí trest odnětí svobody. Upozorňuje na velmi tvrdé perzekuce ruských novinářů, pracovníků sdělovacích prostředků a bloggerů a na postoupení podnětu moskevské prokuratuře pro možné zahájení trestního stíhání. Spáchání trestného činu podle čl. 205.1

ruského trestního zákoníku se trestá odnětím svobody ve výši 8 až 15 let, trestní sazba u trestného činu podle čl. 275 je 12 až 20 let. V ruských věznicích dochází k mučení a jinému špatnému zacházení a vězňům není poskytována adekvátní zdravotní péče. Žalovaný také vychází z chybného a zastaralého výkladu čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, který částečně překonal Evropský soud pro lidská práva rozsudkem ve věci Bahaddar proti Nizozemí ze dne 19. 2. 1998, č. 25984/94, a Ústavní soud v nálezu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. II. ÚS 2299/19, ve kterém je uvedeno, že pokud dotčená osoba předloží hájitelné tvrzení, že jí hrozí újma neslučitelná s čl. 3 Úmluvy, je na státních orgánech, aby rozptýlily pochyby, že je zde reálné nebezpečí takové újmy. Žalovaný se nevěnoval možnému trestnímu stíhání žalobce, podmínkám v ruských věznicích a ani nevycházel z relevantní judikatury, proto porušil § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 68 odst. 3 s. ř.

8. Ohledně války na Ukrajině žalovaný v napadeném rozhodnutí uznal, že v případě návratu na Ukrajinu by žalobce mohl být vystaven ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v mezinárodním ozbrojeném konfliktu ve smyslu § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Podle žalovaného by tedy případný návrat na Ukrajinu byl v rozporu s principem non-refoulement, který vyplývá z mezinárodních závazků. Žalovaný však dovodil, že v Rusku mu takové nebezpečí nehrozí a může využít ochrany druhé země, jejímž je občanem. Žalobce tuto ochranu využít nemůže, protože má odůvodněný strach z pronásledování na základě četných výhrůzek a podnětu postoupenému Federální službě pro dozor v oblasti telekomunikací, informačních technologií a masmédií (Roskomnadzor) a moskevské prokuratuře.
9. Obává se rovněž možné účasti na mezinárodním ozbrojeném konfliktu a odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 20 Az 32/2022-41, oba týkající se částečné mobilizace v Ruské federaci. Žalobci bylo dne 20. 6. 2023 doručeno oznámení o povinnosti dostavit se na vojenský komisariát a dne 27. 8. 2023 mu bylo zakázáno vycestovat z Ruska. O těchto skutečnostech informoval dne 29. 8. 2023 žalovaného, který je při rozhodování vůbec nevzal v potaz. Zabýval se nebezpečím mezinárodního ozbrojeného konfliktu pouze formou konstatování, že na území Ruska žádný vnitrostátní ani mezinárodní konflikt neprobíhá. Žalobce byl předvolán na vojenský komisariát a bylo mu zakázáno vycestovat z Ruska, proto existuje reálná hrozba, že bude nasazen do bojů na Ukrajině, kde bude nucen se podílet na páchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Je zřejmé, že Rusko se nachází v situaci mezinárodního ozbrojeného konfliktu.
10. Žalobě ke své žalobě připojil následující přílohy: 1) oznámení o povinnosti dostavit se na vojenský komisariát ze dne 20. 6. 2023, 2) doručenka z žalobcovy datové schránky ze dne 27. 8. 2023 o zaslání usnesení o dočasném omezení odjezdu z Ruské federace ze dne 3. 7. 2023, 3) kopie cestovních dokladů se zvýrazněnou pravopisnou chybou ve jménu žalobce, 4) screenshoty komunikace s X. X. X. na Telegramu obsahující výhrůžky ze dnů X – X, 5) screenshoty z platforem Instagram a TikTok dokazující spoluvlastnictví účtu „X“, 6) screenshot komunikace, během které žalobce domlouval překlady rozhovorů s X. X., 7) trestní oznámení proti žalobci ze dne 11. 1. 2024, 8) vyjádření Centra pro boj s extremismem Ministerstva vnitra Ruské federace o posouzení podání proti žalobci ze dne 19. 1. 2024.

11. Na závěr své žaloby žalobce navrhl zdejšímu soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
12. Žalobce soudu dne 28. 3. 2024 doručil podání označené „Návrh na provedení nových důkazů v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022 ze dne 23. 4. 2024“. Nově uvádí, že od podání žaloby obdržel další zprávy o trestních oznámeních podaných proti němu z politických důvodů. Předkládá konverzaci na Instagramu s X. X. z období od X do X, kopii dopisu z prokuratury v Soči adresovaného Odboru vnitřních věcí v Soči ze dne 7. 3. 2024, kopii dopisu z prokuratury v Soči adresovaného vyšetřovacímu oddělení v Soči ze dne 6. 3. 2024, kopii dopisu vyšetřovacího oddělení v Soči adresovaného Úřadu pro řízení federální bezpečnosti v Soči ze dne 18. 3. 2024 a doklady o pravidelných X. Navrhované důkazy opět ukazují na možné zahájení trestního stíhání pro trestný čin podle čl. 205.1 trestního zákoníku Ruské federace. Vzhledem k dataci těchto písemností je žalobce nemohl vlastní vinou předložit v dřívějším řízení a dokládá je soudu bez zbytečného odkladu.
13. Žalobce dne 10. 4. 2024 doručil soudu druhé podání označené jako „Návrh na provedení nových důkazů v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022 ze dne 23. 4. 2024“. Předkládá soudu nově získané důkazy potvrzující, že u prokuratury v Soči je vedeno přípravné vyšetřování kvůli jeho opoziční politické činnosti. Dne X byla provedena prohlídka jeho bytu ve městě X v X, ve kterém aktuálně žije jeho matka. Matka mu zaslala povolení k prohlídce bytu ze dne 26. 3. 2024 a protokol o provedené prohlídce, jejichž kopie žalobce přiložil ke svému podání. V povolení k prohlídce bytu je uvedeno, že je žalobce vyšetřován pro zapojení do financování ozbrojených formací Ukrajiny, extremistických a teroristických organizací a jeho jednání může naplňovat skutkovou podstatu trestných činů podle čl. 275, 205.1, 282.2 a 282.3 trestního zákoníku Ruské federace. Při prohlídce bytu bylo zajištěno zařízení pro záznam zvuku (mikrofon a zvuková karta), ukrajinská měna, ukrajinský doklad o žalobcově vojenské registraci a různé ukrajinské symboly (mapa, medaile atd.). V protokolu je uvedeno, že zabavené předměty jsou relevantní pro přípravné vyšetřování. Žalobce tyto důkazy bez vlastního zavinění nemohl předložit v dřívějším řízení.
14. Dne 23. 5. 2024 žalobce doručil soudu třetí podání označené „Návrh na provedení nových důkazů v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022 ze dne 23. 4. 2024“. Přílohy k tomuto podání jsou označeny jako „Platby na X“ a „Dopis o vedení vyšetřování proti žalobci Federální službou bezpečnosti ze dne 22. 4. 2024“. Žalobce se ve svém podání však více zaměřuje na judikaturu týkající se mobilizace v Ruské federaci a upozorňuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61, a ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2024, č. j. 40 Az 13/2023-22, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2023, č. j. 19 Az 16/2023-21, rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2024, č. j. 28 Az 8/2023-73, a ze dne 24. 11. 2023, č. j. 51 Az 5/2023-32, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2024, č. j. 34 Az 38/2023-27.
15. Žalobce doručil dne 23. 8. 2024 soudu čtvrté podání označené „Sdělení do řízení o žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, č. j. OAM-450/ZA-ZA12-P15-2022“. Upozorňuje soud, že Krajský soud v Hradci Králové dne 24. 6. 2024 vydal rozsudek, č. j. 43 Az 2/2024-82, kterým zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2024, č. j. OAM-

449/ZA-ZA12-P15-2022, týkající se jeho blízkého přítele X. X., se kterým provozuje kanál „X“. Žalobce cituje body 57, 60, 62, 66 a 67 uvedeného rozsudku. Krajský soud v Hradci Králové například uvedl, že aktivity na sociálních sítích již během pobytu v Ruské federaci představují zastávání určitého politického názoru odporujícího současnému ruskému politickému režimu, že předmětná videa a příspěvky jsou zveřejňovány na profilech sociálních sítí, které nejsou anonymní, žalobce vystupuje pod skutečnou identitou a všechny příspěvky lze s jeho osobou snadno spojit. Předmětem zájmu státních orgánů Ruské federace mohou být i běžní lidé s politickým názorem. Krajský soud v Hradci Králové toto rozhodnutí zrušil, protože žalovaný nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností. Žalobce závěrem svého podání uvedl, že jeho azylový příběh z velké části kopíruje azylový příběh X. X., a domnívá se, že by soud měl k tomuto rozsudku přihlídnout v souladu se zásadou předvídatelnosti soudního rozhodování.

III. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 5. 4. 2024 shrnuje obsah podané žaloby, vyjadřuje s ní nesouhlas a odkazuje na obsah správního spisu i napadeného rozhodnutí.
17. Tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha legalizovat si svůj pobyt v ČR a vyhnout se návratu na Ukrajinu kvůli probíhající válce, nebo do Ruska, kde se obává nástupu do armády a potíží s ruskými státními orgány kvůli tvorbě parodujících videí a překladů rozhovorů pro X. X. Podle žalovaného však žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr, že na Ukrajině nebo v Rusku vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl relevantním způsobem pronásledován. Ohledně probíhajícího konfliktu na Ukrajině žalovaný podotýká, že osoby, které byly donuceny opustit svou vlast kvůli ozbrojenému národnímu nebo mezinárodnímu konfliktu, nejsou považovány za uprchlíky, pokud nelze současně prokázat existenci jejich pronásledování z azylově relevantního důvodu.
18. K obavám z povolání k výkonu vojenské služby v ruské armádě žalovaný konstatuje, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem, a v této souvislosti odkazuje na Úmluvu o právním postavení uprchlíků, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, stanovisko UNHCR ze dne 1. 10. 1999, Příručku procedur a kritérií pro přiznávání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1979, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004. Podle podkladů opatřených pro vydání rozhodnutí nemohou být jedinci v současné době odváděni do armády, protože vyhlášená mobilizace byla ukončena. Podle Informace Finské imigrační služby ze dne 31. 1. 2023 nehrozí navracejícím se osobám jakkoli vyšší riziko výkonu základní vojenské služby nebo následného nasazení do bojů než ostatním občanům, kteří na území Ruska pobývají, aniž by ho opustili. Žalovanému je z úřední činnosti a veřejně dostupných informačních zdrojů známo, že další mobilizace nebyla vyhlášena a není plánována. Vojáci nejsou posíláni na Ukrajinu v rámci základní vojenské služby. Žalobce v žalobě předkládá zcela nové důvody, pro které se odmítá vrátit do Ruské federace, ve správním řízení je však nezmínil. Žalovaný má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany alespoň tvrdí, že existují důvody uvedené v § 12 zákona o

azyly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59).

19. Žalobce navrhuje zcela nové důkazy, které žalovanému nepředložil v průběhu správního řízení, ačkoli tak učinit měl a mohl. Není patrný způsob jejich získání, datace některých je zcela neurčitá a o jejich původu, originalitě či autenticitě lze pochybovat. Žalovaný nechápe, z jakého důvodu mu žalobce tyto důkazy nepředložil, když jimi disponoval, a uvádí je až v žalobě. Žalovaný hodnotil žalobcem přednesený azylový příběh a odůvodnil své rozhodnutí na základě podkladů o obou zemích původu žalobce.
20. K obavám z návratu na Ukrajinu nebo do Ruska žalovaný uvádí, že žalobce neměl problémy s tamními státními orgány či bezpečnostními složkami, neuvedl žádné související potíže, nikdy nebyl trestně stíhán. Opakovaně mezi oběma státy cestoval a byl v obou zemích zaměstnán podle své volby.
21. Ohledně obav z potíží s ruskými státními orgány kvůli parodování videí a překládání rozhovorů pro X. X. žalovaný konstatuje, že videa neobsahují žádný zdroj a není možné z nich vyvodit jejich autora. Nelze je jakkoli spojit s žalobcovou osobou a představa, že je jeho hlas natolik známý, že by jej ruské orgány okamžitě našly, je zcela absurdní. Tuto činnost vykonával za úplatu, a proto ji nelze považovat za politickou, protože nevyjadřoval vlastní politické názory. Sám žádnou výhrůžku neobdržel. Během pobytu v Rusku jej v souvislosti s jeho činností v dabingu státní orgány nekontaktovaly a bylo mu umožněno vycestovat bez obtíží. Žalobce nelze kvůli údajným politickým aktivitám zařadit mezi významné osoby a není důvod předpokládat, že by se v případě návratu do vlasti stal terčem jakéhokoli zájmu ruských státních orgánů či bezpečnostních složek.
22. Na závěr žalovaný navrhl zdejšímu soudu, aby podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Obsah správního spisu

23. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
24. Žalobce podal dne 14. 4. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany a následně byl žalovaným vyzván k poskytnutí údajů k této žádosti. Podle údajů poskytnutých dne 22. 4. 2022 pochází z X, je občanem Ukrajiny od narození a občanem Ruské federace od roku X. Považuje se za X občana, X občanství se v X dávalo. V ruském pasu je jeho jméno přepsáno jako X. X. Je X národnosti, dorozumí se rusky a částečně ukrajinsky a anglicky. Je X. Nikdy nebyl členem žádné politické strany a ani se politicky neangažoval. Žil v X do X a poté v X v X, odkud vycestoval dne X. Hranice do EU překročil na základě ukrajinského vnitřního dokladu, ruský pas vůbec nepředkládal. Cestoval s kamarádem X. X., který také požádal o mezinárodní ochranu. Do České republiky přicestoval dne X autobusem. Dříve ve státech EU nepobýval. O mezinárodní ochranu žádá poprvé. Je zdravý. K důvodům žádosti sdělil, že do Ruska nemůže vrátit, protože se obává pronásledování ze strany ruských orgánů kvůli kritice tamní vlády. Na Ukrajině také nechce zůstat, protože ji Rusko může každou chvíli obsadit a hrozilo by mu stejné nebezpečí.
25. Dne 27. 4. 2022 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ukrajinskou státní příslušnost má od narození na ukrajinském území SSSR, jeho rodiče ji mají také. V roce X odjel do X v X za kamarádem na dovolenou, zamiloval se tam do jedné dívky a už se nevrátil domů. V X byl naposledy v X. Jeho matka žije v X, je

v důchodu, a přestože tam není bezpečno, nechce odjet. V X se živil jako průvodce v muzeu a neoficiálně pracoval také pro X. X. Překládal jeho rozhovory a rozhovory jeho blízkého spolupracovníka X. X. poskytnuté zahraničním novinářům od X do X. Poslední rozhovor překládal koncem X. Od roku X se zabývá amatérskými překlady filmů a videoklipů. Měli skupinu lidí na Instagramu, která se věnovala této činnosti, přičemž do této skupiny patřil i jeho kamarád X. X. Jednoho dne se na ně obrátil známý X. X. s nabídkou překladu. Spolupráce probíhala tak, že jim lidé od X. X. poslali na Instagram odkaz na video s originálním rozhovorem, oni ho nadabovali a poslali odkaz zpět. X. X. poté umístil video na YouTube. Žalobce neví, proč si takový překlad neudělali sami, asi to pro ně bylo levné, dostávali minimální odměnu, asi 10 až 20 USD. Po obdržení výhrůžek z Ruska odjeli. Anonym poslal kamarádovi X. výhrůžnou zprávu a také mu někdo neznámý volal. Chtěli, aby s touto činností přestali. Řekli jim, že vědí, kdo jsou a kde bydlí. Za tuto činnost se v Rusku ukládají vysoké tresty, proto raději odcestovali z vlasti. Tyto výhrůžky začaly na přelomu X a X. Předtím v Rusku žádné potíže neměl. Na dabingu se podílelo šest osob, a to žalobce, X. a čtyři slečny z Ruska. Slečny nemohou odjet z různých důvodů, zatím žádné výhrůžky neobdržely, ale mají obavu z budoucnosti. Jeho činnost týkající se překládání filmů spočívala v tom, že si vybrali nějaký film nebo seriál, který nadabovali a vložili do něj nějakou politickou parodii. Tato videa jsou veřejně dostupná a dohledatelná přes Google, Instagram nebo TikTok. Vzhledem k situaci v Rusku je možné, že by měli potíže i kvůli těmto videím. V souvislosti s touto aktivitou neměl problémy, obsahem zmíněných výhrůžek byla spíše činnost pro X. X. Pouze ředitel muzea, ve kterém pracoval, ho náhodou v X viděl, jak na počítači ozvučuje video, a řekl mu, že pokud v tom bude pokračovat, propustí ho. Na otázku, jak lze z této činnosti zjistit jeho totožnost, odpověděl, že podle hlasu, podle objednávek na Instagramu a podle titulků u filmů a seriálů obsahujících jeho jméno. Vysvětluje si, že jeho potíže začaly až v roce 2022 kvůli válce na Ukrajině, společnost se rozděluje a začal více vyjadřovat názor proti ruskému postupu, což se mnoha lidem nelíbilo.

26. Žalobce dále v pohovoru uvedl, že si vyřídil ruské občanství v roce X, bez něj a pouze s ukrajinským pasem není možné v X legálně pracovat. Pokud je žadatel z X, udělení občanství nic nebrání. Pas si vyřídil ve městě X. V Rusku nemá příbuzné a vztah s přítelkyní již ukončil. V Rusku neměl žádné problémy se státními orgány, úřady, soudy, policií, armádou či potíže kvůli své rase, národnosti, pohlaví nebo náboženskému přesvědčení. Ohledně návratu na Ukrajinu uvedl, že neví, co bude po válce. Ukrajina nikdy nebude v bezpečí, když bude u moci takový režim. V jeho bydlišti je vše zničeno, musel by si vybudovat domov někde jinde. Pokud by Ukrajina byla Ukrajinou a nehrozila by ruská agrese, je možné o návratu uvažovat. Přemýšlel, že by se jako ukrajinský občan zapojil do obrany vlasti, ale chtěl by zůstat naživu. Neabsolvoval základní vojenskou službu, nebyl povolán, protože odjel do Ruska. V Rusku ho také nepovolali. Ani na Ukrajině neměl problémy se státními orgány, úřady, soudy, policií, armádou či potíže kvůli své rase, národnosti, pohlaví nebo náboženskému přesvědčení. Požádal o mezinárodní ochranu v ČR, protože zde má kamaráda ze školy, který již získal české občanství. Na otázku, zda uvažoval o možnosti vyřídít si v ČR pobyt jiným způsobem, např. na základě víza strpění, odpověděl, že by chtěl zůstat v řízení o azylu, aby se naučil dobře česky a pak si našel dobrou a trvalou práci. V případě návratu na Ukrajinu se obává války a toho, že Ukrajina bude ruská a bude v ní vládnout ruský režim. V případě návratu do Ruska mu můžou hrozit potíže kvůli dabingům a kvůli překladům rozhovorů pro X. X. V lepším případě může být uvězněn, v tom horším zlikvidován, protože se Putinův režim cítí být ohrožen

svými kritiky. V Rusku jsou všechna oficiální média podřízena Kremlu, proto zbývají jen sociální sítě a YouTube. Žalobce předložil žalovanému diplom o vzdělání, rodný list a flashdisk se 6 či 7 rozhovory, u kterých pro X. X. vytvořil dabing, a s různými videi s parodiemi filmů a seriálů. Zavázal se doložit seznam obsahu flashdisku a jeho popis.

27. Součástí správního spisu je rodný list, dva diplomy o dosaženém vzdělání, flashdisk, seznam souborů na flashdisku (stručný popis videí spolu s odkazy na YouTube, TikTok a Instagram), screenshot zprávy ze sociální sítě VKontakte se skrytou výhružkou, doklad o rodném čísle, nařízení o dočasném omezení vycestování z Ruské federace ze dne 27. 8. 2023, oznámení o určení data a času příjezdu na vojenský komisariát ze dne 20. 6. 2023.
28. Za účelem posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany si žalovaný opatřil Informaci OAMP – Ukrajina: Politická a bezpečnostní situace ze dne 23. 2. 2023. Podle tohoto podkladu může být potenciálně konfliktem, např. formou vzdušných či raketových útoků, zasaženo libovolné místo na území Ukrajiny.
29. Žalovaný si také obstaral Informaci MZV ČR, č. j. 13675/2022-LPTP – Ruská federace: Návraty občanů Ruské federace do vlasti ze dne 24. 1. 2023. ZÚ Moskva nedisponuje konkrétními poznatky o tom, že by ruské úřady přistupovaly systematicky odlišně ke svým občanům, kteří se vrací do RF po dlouhodobém pobytu na Ukrajině, nelze však vyloučit diskriminační jednání v jednotlivých případech.
30. Dalším podkladem rozhodnutí byla Informace OAMP – Ruská federace: Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí ze dne 31. 10. 2022. Pohraniční služba spadá pod Federální bezpečnostní službu a seznamy aktivistů i opozičních politiků má k dispozici během vstupní pasové kontroly. Na hranicích lze například využít seznam tzv. strážní kontroly, který byl založen již v roce 2005 a kde jsou shromážděny osobní informace aktivistů i opozičních politiků. Neexistují zprávy, že by byli lidé, kteří se vrací po dlouhodobém pobytu v zahraničí, systematicky vyslýcháni, nicméně u zvláštních profilů, např. aktivisté, novináři, blogeri apod., se takové případy objevily. Ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu, aby zvládaly kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Často je stíhání iniciováno vnějším podnětem, např. nahlášení, nebo faktorem známosti osoby, např. známý aktivista (v celém Rusku nebo lokálně). Stíhání za online protiválečnou aktivitu je v poslední době na rozdíl od jarních měsíců daleko častějším jevem než za veřejný protest. Objevily se případy kriminalizace i 3 roky staré aktivity.
31. Podle Informace OAMP – Ruská federace: Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, Stav: březen 2023 ze dne 8. 3. 2023 je bezpečnostní situace na většině území Ruské federace stabilní. V souvislosti s invazí na Ukrajinu dochází k omezenému počtu bezpečnostních incidentů na území v bezprostřední blízkosti hranic s Ukrajinou v Kurské, Bělorodské a Brjanské oblasti.
32. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný předvolal žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Podle protokolu o tomto úkonu ze dne 29. 8. 2023 žalobce sdělil žalovanému, že především obdržel zákaz vycestování z Ruska datovou zprávou, obdobou české datové schránky. Domnívá se, že důvodem je nedostavení se na vojenský komisariát, k čemuž byl vyzván datovou zprávou během června. Měl se dostavit na vojenský komisariát, aby byl zapsán do vojenské evidence. Nevěděl o tom, už

asi rok si schránku nevyzvedává. Žalobce předložil žalovanému oba dokumenty včetně vlastního překladu do češtiny.

33. Žalobce se písemně vyjádřil k seznámení se s podklady rozhodnutí a upozornil na nesrovnalosti. V protokolu o poskytnutí údajů je uvedeno, že hranice EU překročil na základě vnitřního dokladu, ale ve skutečnosti hranice překročil s běžným ukrajinským cestovním dokladem. Dále je v něm uvedeno, že ruské občanství měl od roku X, ale ve skutečnosti jej nabyl již v roce X, jak sdělil při následujícím pohovoru. Byl nespokojený s činností tlumočnice, protože její tlumočení mu připadalo velmi stručné, po poskytnutí údajů požádal o jiného tlumočníka a bylo mu vyhověno.
34. Následně tedy žalovaný vydal dne 23. 1. 2024 napadené rozhodnutí, k jehož převzetí byl žalobce předvolán. Žalobce si rozhodnutí převzal do vlastních rukou dne 15. 2. 2024, čímž nabylo právní moci.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

35. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice), a dospěl k následujícím závěrům, přičemž vycházel z následující právní úpravy.
36. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.*
37. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
38. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
39. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
40. Žalobce k žalobě přiložil a k důkazu navrhl následující dokumenty: 1) oznámení o povinnosti dostavit se na vojenský komisariát ze dne 20. 6. 2023, 2) doručenka z žalobcovy datové schránky ze dne 27. 8. 2023 o zaslání usnesení o dočasném omezení

odjezdu z Ruské federace ze dne 3. 7. 2023, 3) kopie cestovních dokladů se zvýrazněnou pravopisnou chybou ve jménu žalobce, 4) screenshoty komunikace s X. X. X. na Telegramu obsahující výhrůžky ze dnů X – X, 5) screenshoty z platform Instagram a TikTok dokazující spoluvlastnictví účtu „X“, 6) screenshoty komunikace, během které žalobce domlouval překlady rozhovorů X. X., 7) trestní oznámení proti žalobci ze dne 11. 1. 2024, 8) vyjádření Centra pro boj s extremismem Ministerstva vnitra Ruské federace o posouzení podání proti žalobci ze dne 19. 1. 2024. Dále žalobce k podání zdejšímu soudu ze dne 28. 3. 2024 připojil tyto podklady: 9) screenshoty konverzace na Instagramu s X. X., který žalobci oznámil, že na něj podal trestní oznámení k prokuratuře v Soči, 10) kopie dopisu z prokuratury v Soči adresovaného odboru vnitřních věcí v Soči, 11) kopie dopisu z prokuratury v Soči adresovaného vyšetřovacímu oddělení v Soči, 12) kopie dopisu z vyšetřovacího oddělení v Soči adresovaného Úřadu pro řízení federální bezpečnosti v Soči, 13) screenshoty dokazující platby na X. Žalobce také v rámci svého podání ze dne 10. 4. 2024 soudu předložil: 14) příkaz k prohlídce bytu žalobce na ulici X, byt č. X, X, ze dne 26. 3. 2024, 15) protokol o provedené prohlídce bytu žalobce a o věcech zajištěných při prohlídce. Dále žalobce navrhl v podání ze dne 23. 5. 2024 provedení následujících důkazů: 16) platby na X, 17) dopis o vedení vyšetřování proti žalobci Federální službou bezpečnosti ze dne 22. 4. 2024. Podáním ze dne 12. 2. 2025 žalobce doplnil do spisu vlastní překlady listinných důkazů 1), 2), 7), 8), 10) až 12), 14), 15) a 17).

41. Soud při nařízeném jednání pro nadbytečnost neprovedl následující navrhované důkazy: 1) oznámení o povinnosti dostavit se na vojenský komisariát ze dne 20. 6. 2023, 2) doručka z žalobcovy datové schránky ze dne 27. 8. 2023 o zaslání usnesení o dočasném omezení odjezdu z Ruské federace ze dne 3. 7. 2023, 3) kopie cestovních dokladů se zvýrazněnou pravopisnou chybou ve jménu žalobce, 5) screenshoty z platform Instagram a TikTok dokazující spoluvlastnictví účtu „X“, 6) screenshoty komunikace, během které žalobce domlouval překlady rozhovorů X. X. Oznámení o povinnosti dostavit se na vojenský komisariát a doručka z datové schránky jsou již součástí správního spisu. Během správního řízení žalobce také předložil oba své cestovní doklady, které žalovaný ofotil a zařadil do spisu, a z těchto kopií je zjevné, že v ruském cestovním dokladu je žalobcovo jméno a příjmení v porušené podobě. Žalobce na to ostatně sám upozornil během poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu. Soud nepovažuje tento rozdílný zápis za azylově relevantní a v podrobnostech odkazuje na vypořádání souvisejícího žalobního bodu níže. Screenshoty dokazující vlastnictví účtu „X“ a domlouvání překladů pro X. X. měl soud rovněž za nadbytečné, neboť žalovaný nezpochybňoval, že žalobce zveřejňuje příspěvky na sociálních sítích pod zmíněným uživatelským jménem a pořizuje uvedené překlady. Žalovaný pouze dospěl k závěru, že tyto aktivity nemohou být spojovány se žalobcem a nejsou azylově relevantní, ale jejich existenci nerozporoval. Ani soud neshledal žádnou okolnost, kvůli které by pochyboval, že se žalobce této činnosti věnoval. Soud proto na nařízeném jednání provedl pouze listinné důkazy označené výše pod č. 4) a č. 7) až 17), k nimž si zajistil vlastní (strojový) překlad, k němuž nebylo ze strany účastníků v průběhu dokazování ani později žádných námitek. Věrnost překladu podstatného obsahu prováděných listinných důkazů soud v průběhu dokazování rovněž ověřoval u jím ustanoveného tlumočníka, který byl u jednání přítomen.
42. Soud se předně zaměřil na okolnost, že žalobce navrhl k důkazu i listinné důkazy, které již existovaly v době vydání rozhodnutí, a žalovaný o nich nebyl informován. Konkrétně se jedná o komunikaci žalobce na Telegramu s X. X., trestní oznámení a vyjádření Centra pro

boj s extremismem Ministerstva vnitra Ruské federace týkající se zmíněného trestního oznámení.

43. Ve vztahu k azylovému řízení komentářová literatura specifikuje následující: „Podle čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Vnitrostátní zákonodárce na tento nový požadavek nijak nereagoval, proto je třeba na věc nahlížet tak, že právo EU počínaje 20.7.2015 (datum účinnosti směrnice) vytvořilo novou přímo aplikovatelnou výjimku z § 75 odst. 1 s. ř. s. Správní soud musí tedy v řízení o žalobě akceptovat i zcela nové skutečnosti, které odpovídají stavu v okamžiku rozhodování soudu. [...] Jednoznačnost příkazu směrnice nepůsobí pochybnosti ohledně zcela nových skutečností, které se objevily až po dni vydání správního rozhodnutí. Problémem spíše bude situace, co dělat, pokud žalobce začne argumentovat skutečnostmi, které mohl snadno sdělit správnímu orgánu, to ale neudělal.“ (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-10-11]. ASPI_ID KO150_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.)
44. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, [ž]adatel o mezinárodní ochranu má však též primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známy a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl.“ V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „stěžovatel tato tvrzení bez pochybností mohl uvést již v řízení před žalovaným, neboť se jedná o skutečnosti, které nenastaly až v průběhu správního řízení, a musely být stěžovateli při podání žádosti o mezinárodní ochranu známy. Neuvedl-li stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztříštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“
45. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, „čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 odst. 2 a 43 Listiny základních práv a svobod vyžadují, aby opravný prostředek proti zamítnutí žádosti o azyl byl účinný, což za určitých okolností vyžaduje připuštění předkládání nových azylových důvodů ve fázi řízení před správním soudem prvního stupně. § 75 odst. 1 soudního řádu správního nelze vykládat způsobem, že v řízení o mezinárodní ochraně lze před soudem vznášet nové důvody výlučně, pouze pokud je žadatel o mezinárodní ochranu nemohl uvést již v řízení před správním orgánem bez vlastního zavinění. Existuje řada dalších ospravedlnitelných důvodů, proč žadatel o azyl nesdělí všechny relevantní důvody pro udělení azylu již před ministerstvem jako orgánem prvního stupně. Vždy je nutno zoblednit povahu těchto nových skutečností a situaci konkrétního žadatele.“
46. Z předložené konverzace s X. X. vyplývá, že ke komunikaci, během které se žalobce dozvěděl o trestním oznámení, došlo v X. Napadené rozhodnutí a zároveň předvolání k jeho převzetí bylo vydáno v úterý X. Žalobce nemohl vědět, kdy bude napadené

rozhodnutí vydáno, a v tomto případě měl tedy jediný pracovní den na to, aby žalovaného obeznámil s novými skutečnostmi, aniž by současně měl povědomí o tom, že následující den bude v jeho případě rozhodnuto. Nejedná se proto o situaci, kdy mohl snadno sdělit žalovanému nové okolnosti a neučinil tak. Tato událost rovněž nastala až v samotném závěru správního řízení. Předchozí komunikace s X. X. ze dnů X a X obsahuje výměnu názorů, která však podle posledních zpráv ze dne X nevzbudila v žalobci obavy, proto nebyl důvod, aby s ní žalovaného obeznámil. Tyto zprávy jsou důležité pouze pro kontext případu a stěžejní je až konverzace ze dne X. Soud je povinen přihlídnout k těmto podkladům, které sice již existovaly v době vydání napadeného rozhodnutí, avšak pro ospravedlnitelný důvod v podobě extrémně krátké doby mezi jejich vznikem (zjištěním a vyhodnocením ze strany žalobce) a vydáním napadeného rozhodnutí.

47. Žalobce v žalobě i během správního řízení za zdroj svých obav označil tvorbu parodujících videí a překladů rozhovorů pro X. X. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že předložená videa většinou neobsahují žádný zdroj, není možné z nich dovodit autora a s výjimkou ani přesnou dataci, nelze je spojit s osobou žalobce. Představu, že je jeho hlas natolik známý, že by žalobce ruské orgány okamžitě našly, žalovaný považuje za absurdní. Dabing pro X. X. vytvářel na základě objednávky za úplatu, proto se nejednalo o politickou, nýbrž o prostou výdělečnou činnost. Podle žalovaného takto žalobce nevyjadřoval vlastní politické názory. Sám žalobce a ani čtyři jeho spolupracovnice žádné výhružky neobdrželi, pouze jeho kamarád X. Ruské státní orgány ho nikdy v souvislosti s činností v dabingu nekontaktovaly a žalobce i s kamarádem X. vycestoval bez problémů. Soud proto shrnuje, že žalovaný svou argumentaci založil na úvahách, že se ruské státní orgány nemohou dozvědět o žalobcově činnosti. Z dokumentů předložených žalobcem, které soud provedl na nařízeném jednání, se však podává opak.
48. Informace OAMP – Ruská federace: Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí ze dne 31. 10. 2022, která je součástí správního spisu, uvádí, že: „*ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu, aby zvládaly kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Často je stíhání iniciováno vnějším podnětem, např. nahlášení, nebo faktorem známosti osoby, např. známý (celorusky nebo lokálně) aktivista. Stíhání za online protiválečnou aktivitu je v poslední době na rozdíl od jarních měsíců daleko častějším jevem než za veřejný protest. Stíhání za protiválečné komentáře na sociálních sítích se co do celkového počtu případů stejnou mírou dotýká jak veřejně známých osob (aktivistů, novinářů, politiků apod.), tak obyčejných lidí. Ruské úřady mohou obecně využít pro případnou kriminalizaci online aktivity i komentáře z minulosti. Objevily se například případy kriminalizace i 3 roky staré aktivity.*“ Ruské státní orgány se o žalobcově činnosti dozvěděly na základě vnějšího podnětu, proto je již nedostatečné posuzování, nakolik je žalobcův hlas známý či zda lze posuzovat práci pro X. X. jako apolitickou. Je nutné doplnit skutková zjištění, protože shromážděné zprávy o zemi původu neobsahují informace o reálném trestání činnosti této povahy, na kterou jsou ruské státní orgány již upozorněny. Po doplnění skutkových zjištění a s přihlédnutím k dokumentům, které soud provedl na jednání, bude žalovaný povinen posoudit, zda žalobci hrozí pronásledování nebo vážná újma.
49. Ve vztahu k žalobní námitce v tom směru, že se žalovaný nevěnoval možnosti trestu odnětí svobody a podmínkám v ruských věznicích, soud podotýká, že argumentace žalovaného byla postavena na úvahách, že se ruské státní orgány nedozvědí o žalobcově činnosti, proto by bylo nelogické, aby se v napadeném rozhodnutí věnoval trestům za protirežimní

činnost či výkonu trestu. V tomto směru však došlo ke změně okolností, jak soud popsal výše, a proto žalovaný bude povinen se i této otázce věnovat v dalším řízení.

50. Soudu je známo, že v případě žalobcova kamaráda X. X. vydal Krajský soud v Hradci Králové rozsudek dne 24. 6. 2024, č. j. 43 Az 2/2024-82, kterým zrušil napadené rozhodnutí. Oba případy se však odlišují v tom, že se ruské státní orgány dozvěděly o činnosti žalobce a začaly proti němu podnikat konkrétní kroky, které je nutné vzít v úvahu při hodnocení jeho azylového příběhu. Soud se proto nezaměřoval jako Krajský soud v Hradci Králové na posuzování samotného charakteru činnosti v dabingu, protože místo toho pokládá za zásadní doplnění skutkového stavu a zodpovězení otázky, jaký trest žalobci případně hrozí za činnost, která je již ruským státním orgánům známa a v jejíž souvislosti podnikají konkrétní kroky.
51. Žalobce se v žalobě ohrazuje proti tomu, že žalovaný opakovaně v napadeném rozhodnutí tvrdil, že aktivně žádal o ruské občanství. Pokud by žádal o pas, neuvedl by své jméno a příjmení s pravopisnou chybou. Soud v této souvislosti konstatuje, že podle údajů poskytnutých k žádosti se ruské občanství v X dávalo a podle pohovoru není možné v X legálně pracovat pouze na ukrajinský pas, a pokud je žadatel z X, tak vydání ruského pasu nic nebrání. Vyřídil si jej ve městě X. Soud se domnívá, že z těchto tvrzení vyplývá, že žalobce akceptoval nutnost obstarat si ruský pas jako nezbytnost k běžnému životu ve své rodné X. Z věty, že si žalobce vyřídil pas ve městě X, vyplývá součinnost s tímto úředním postupem. Jméno a příjmení v ruském pasu není psáno s gramatickými chybami, je však porušeno, což není zvláštní na území fakticky ovládaném X. Je možné, že si žalobce nepožádal o vydání cestovního pasu v této podobě, zároveň však při jeho převzetí nic nenamítal. Soud nicméně konstatuje, že způsob získání ruského občanství či zápis jména v cestovním pase není relevantní pro posouzení, zda žalobci hrozí pronásledování či vážná újma podle zákona o azylu. Soud považuje za důležitou pouze skutečnost, že má žalobce ukrajinské i ruské občanství. Žalobce své obavy z návratu do obou zemí původu ani během správního řízení, ani v žalobě nespojil se způsobem získání ruského cestovního dokladu.
52. Dále se žalobce obává účasti na mezinárodním ozbrojeném konfliktu a namítá, že se žalovaný nevypořádal s jeho tvrzením, že mu bylo doručeno předvolání na vojenský komisariát a zákaz vycestovat z Ruska. Soud konstatuje, že žalobce tyto skutečnosti oznámil žalovanému dne 29. 8. 2023 během seznámení se s podklady rozhodnutí a předal kopii příslušných dokumentů včetně vlastního překladu do češtiny. Žalovaný se s těmito tvrzeními neopomněl vypořádat, výslovně je zmiňuje v části odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se vojenské služby. Jeho argumentace je však nepřiléhavá a přehlíží aktuální judikaturu. Povinnost podrobit se vojenské službě obecně není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49, a ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015-24, či usnesení téhož soudu ze dne 27. 10. 2024, č. j. 10 Azs 103/2024-29), je však nutné vzít v potaz konkrétní okolnosti plnění této povinnosti.
53. Žalovaný v této souvislosti zcela opomenul rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, podle kterého „*samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní)*“

služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadatelé ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice. “Žalovaný si neobstaral žádné zprávy o zemi původu, na jejichž základě by mohl kvalifikovaně posoudit povinnou vojenskou službu v ruské armádě z hlediska podmínek v citovaném rozsudku. Informace OAMP týkající se bezpečnostní a politické situace v Rusku obsahuje jen obecné údaje o válce na Ukrajině. Je nutné vzít v potaz, že zapojení do útočné války může být azylovým důvodem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, bod 48 a násl., a ze dne 24. 1. 2024, čj. 1 Azs 253/2023-31, body 14-16, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 7. 2024, č. j. 8 Azs 68/2024-29). Podle informací obsažených ve správním spisu žalobce neabsolvoval základní vojenskou službu, proto není zřejmé, zda ji bude stále povinen plnit či zda by se ho týkala mobilizace. Žalovaný bude v dalším řízení povinen si obstarat zprávy týkající se povinné vojenské služby v Ruské federaci a posoudit s ohledem na aktuální judikaturu, zda žalobci v této souvislosti hrozí pronásledování nebo vážná újma.

VI. Závěr a náklady řízení

54. Ze shora uvedených důvodů tak zdejší soud podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právními názory zdejšího soudu vyjádřenými v tomto rozsudku (viz ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). Obstará si relevantní zprávu o zemi původu popisující postih kritiků ruského režimu, neopomene vzít v úvahu postup ruských státních orgánů namířený proti žalobci a posoudí, zda v souvislosti s činností v oblasti dabingu videí a překladů pro X. X. žalobci hrozí pronásledování nebo vážná újma. Dále si žalovaný zajistí podklad týkající se povinné vojenské služby, přičemž soud připomíná, že do branné povinnosti se řadí jak základní vojenská služba, tak služba na základě mobilizace, a s ohledem na aktuální judikaturu posoudí žalobcovy obavy z povolání do ruské armády.
55. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce sice byl v řízení úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly a ani je neuplatňoval. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží, jelikož ve věci úspěch neměl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 11. června 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce